

นางสาวจอมขวัญ คงสกุล, CFA CAIA

ผู้ช่วยเลขาธิการสายระดมทุน ในฐานะทีมโฆษก

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.)

การระดมทุนผ่านการเสนอขายหลักทรัพย์ในช่วงที่ผ่านมายังสามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง แม้อยู่ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งส่งผลกระทบเป็นวงกว้างรวมถึงตลาดทุนของไทย แสดงให้เห็นถึงความพร้อมของผู้ลงทุนที่มีสภาพคล่องส่วนเกินพร้อมที่จะลงทุน และยิ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการสามารถพึ่งพาตลาดทุนเพื่อเป็นแหล่งเงินทุนสำหรับเพิ่มสภาพคล่องและความแข็งแกร่งให้ธุรกิจในช่วงเวลาที่ท้าทายนี้ได้

หากพิจารณาการเสนอขายหุ้นต่อประชาชนทั่วไปเป็นครั้งแรก (IPO) ในปี 2563 จนถึง ณ วันที่ 25 ธันวาคม 2563 พบว่ามีบริษัทที่เสนอขายหุ้น IPO แล้ว จำนวน 26 บริษัท มูลค่าการเสนอขายรวมสูงถึง 1.59 แสนล้านบาท เติบโตกว่า 49.6% เมื่อเทียบกับปี 2562 ทั้งปี ที่มีมูลค่าการเสนอขายรวม 1.06 แสนล้านบาท และยังมีอีก 22 บริษัทที่อยู่ในขั้นตอนการพิจารณาคำขออนุญาตฯ หรือได้รับอนุญาตแล้วแต่ยังไม่ได้เสนอขาย IPO

เมื่อพิจารณาจากจำนวนบริษัทที่ยื่นคำขออนุญาตเสนอขายหุ้น IPO ต่อ ก.ล.ต. ในปี 2563 ก็พบว่าเติบโตขึ้น โดยมีบริษัทที่ยื่นคำขออนุญาตฯ จำนวน 35 บริษัท (ข้อมูล ณ วันที่ 25 ธันวาคม 2563) ซึ่งมากกว่าปี 2562 ที่มีบริษัทที่ยื่นคำขออนุญาตฯ จำนวน 29 บริษัท

การเสนอขายหุ้นต่อประชาชนทั่วไปเป็นครั้งแรก

	2562	2563 (ณ วันที่ 25 ธันวาคม 2563)	
บริษัทที่ยื่นคำขอ (ราย)	29	35	22 บริษัทที่อยู่ในขั้นตอนการพิจารณาคำขออนุญาตฯ หรือได้รับอนุญาตแล้วแต่ยังไม่ได้เสนอขาย IPO
บริษัทที่เสนอขาย IPO (ราย)	28	26	
มูลค่าการเสนอขายหลักทรัพย์ (ล้านบาท)	106,586.73	159,421.63	

นอกจากนี้ หากพิจารณาในรายละเอียดของบริษัทที่เสนอขายหุ้น IPO ในปี 2563 พบประเด็นที่น่าสนใจ คือ บริษัทที่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับเวชภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และการบริการขนส่งสินค้าระดมทุนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับอานิสงส์เชิงบวกจากพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีความสนใจในการดูแลสุขภาพ และมีความคุ้นชินกับการเลือกซื้อสินค้าเพื่ออุปโภคบริโภคผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น ส่งผลให้ความต้องการในสินค้าหรือบริการดังกล่าวเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ในด้านการระดมทุนผ่านการออกตราสารหนี้ของภาคเอกชนที่เสนอขายในประเทศไทย ตั้งแต่ต้นปี 2563 จนถึงสิ้นเดือนพฤศจิกายน 2563 มีการระดมทุนมูลค่า 1.22 ล้านล้านบาท จากผู้ออกตราสารหนี้ทั้งสิ้น 281 ราย ะลดตัวลงจากปี 2562 ที่มีมูลค่า 1.8 ล้านล้านบาท โดยกว่า 92% หรือ 1.12 ล้านล้านบาท เป็นตราสารหนี้ที่มีอันดับความน่าเชื่อถือในระดับลงทุน (investment grade) ส่วนที่เหลืออีก 9.22 หมื่นล้านบาท เป็นตราสารหนี้ที่มีอันดับความน่าเชื่อถือต่ำกว่าระดับลงทุน (non-investment grade) และตราสารหนี้ที่ไม่มีอันดับความน่าเชื่อถือ (unrated) โดยภาคธุรกิจที่มีการระดมทุนด้วยตราสารหนี้มากที่สุดในปี 2563 ได้แก่ ภาคธุรกิจการเงิน 3.18 แสนล้านบาท (26%) รองลงมา คือ ภาคอสังหาริมทรัพย์ 1.82 แสนล้านบาท (15%) และธุรกิจพลังงาน 1.39 แสนล้านบาท (11%)

การระดมทุนผ่านการออกตราสารหนี้ของภาคเอกชนที่เสนอขายในประเทศไทย

	2562	ณ วันที่ 30 พฤศจิกายน	
		2562	2563
มูลค่าการออกตราสารหนี้ (ล้านบาท)	1,909,992	1,815,555	1,215,986
ระยะสั้น (อายุไม่เกิน 270 วัน)	829,734	776,543	548,747
ระยะยาว (อายุมากกว่า 270 วัน)	1,080,258	1,039,012	667,239
จำนวนบริษัท* (ราย)	370	353	281

หมายเหตุ : *การเสนอขายตราสารหนี้ทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมการเสนอขายต่อประชาชนทั่วไป ผู้ลงทุนสถาบัน ผู้ลงทุนรายใหญ่ และผู้ลงทุนในวงจำกัดไม่เกิน 10 ราย (ไม่รวมการเสนอขายระหว่างบริษัทในเครือ)

ทั้งนี้สาเหตุหลักของการชะลอตัวในภาพรวมของตลาดตราสารหนี้ เกิดจากความผันผวนที่สูงขึ้นในตลาดการเงิน ในช่วงเดือนเมษายน - พฤษภาคม 2563 จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ซึ่งทำให้ผู้ลงทุนต้องการถือครองเงินสดหรือสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องคล้ายเงินสด มากกว่าการลงทุนในหุ้น

อย่างไรก็ดี แนวโน้มการออกและเสนอขายตราสารหนี้ด้านความยั่งยืน เช่น ตราสารหนี้เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Green Bond) ตราสารหนี้เพื่อพัฒนาสังคม (Social Bond) และตราสารหนี้เพื่อความยั่งยืน (Sustainability Bond) มีการเติบโตสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2561 – 2563 มีการออกและเสนอขายผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมูลค่ารวม 1.27 แสนล้านบาท ซึ่งในปี 2563 มีการออกและเสนอขาย 8.64 หมื่นล้านบาท เติบโตถึง 187% เมื่อเทียบกับปี 2562 ที่มีการออกและเสนอขาย 3 หมื่นล้านบาท

การออกและเสนอขายตราสารหนี้ด้านความยั่งยืน (ล้านบาท)

	2561	2562	2563	รวม
Green Bond	6,920	23,000	29,600	59,520
Social Bond	--	7,040	6,800	13,840
Sustainability Bond	3,200	--	50,000	53,200
รวม	10,120	30,040	86,400	126,560

ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 หลายประเทศทั่วโลกออก “ตราสารหนี้เพื่อความยั่งยืน” เพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 รวมถึงประเทศไทย โดยกระทรวงการคลังก็ได้มีการออก Sustainability Bond 2 หมื่นล้านบาท เพื่อเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการ COVID-19 และได้รับการตอบรับอย่างล้นหลามจากผู้ลงทุน นอกจากนี้ยังมีหุ้นกู้เพื่อสิ่งแวดล้อม สังคม และความยั่งยืนที่เสนอขายในปี 2563 เช่น Green Bond ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร (ธ.ก.ส.) ที่นำเงินไปใช้เป็นเงินทุนในการส่งเสริมการปลูกต้นไม้ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่เกษตรกร และ Social Bond ของการเคหะแห่งชาติที่นำเงินไปใช้ในการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับประชาชน โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ที่ผ่านมา ก.ล.ต. มีนโยบายส่งเสริมการออกและเสนอขาย รวมถึงการลงทุนตราสารหนี้ด้านความยั่งยืนมาอย่างต่อเนื่อง โดยได้ยกเว้นค่าธรรมเนียมสำหรับผู้ออก Green Bond, Social Bond และ Sustainability Bond ถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2564 และมีการจัดอบรมให้ความรู้ในเชิงลึกแก่ผู้ออกตราสารหนี้และผู้จัดจำหน่าย ซึ่งได้รับการตอบรับที่ดี รวมถึงประสานงานกับธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (ADB) และกองทุนพรอสเพริตี้ (Prosperity Fund) ของรัฐบาลสหราชอาณาจักร เรื่องการสนับสนุนค่าประเมินจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก (external reviewer) ทำให้ผู้ออกตราสารและผู้ลงทุนให้ความสนใจและตื่นตัวในด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นอย่างมาก และคาดว่ากระแสในเรื่องนี้จะยังคงเติบโตต่อไปอีกมาก

นอกจากนี้ ก.ล.ต. ยังมีแนวคิดที่จะออกหลักเกณฑ์เพื่อรองรับการออกและเสนอขายตราสารหนี้ด้านความยั่งยืน ประเภทใหม่ คือ Sustainability-linked Bond เพื่อเป็นเครื่องมือระดมทุนสำหรับกิจการที่คำนึงถึงความยั่งยืน และผนวกปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (ESG) เข้ากับการดำเนินธุรกิจ

ในช่วงเวลาแห่งความท้าทายนี้ ก.ล.ต. พร้อมสนับสนุนผู้ประกอบการให้ใช้ตลาดทุนเป็นแหล่งระดมทุนที่มีประสิทธิภาพ และมุ่งมั่นที่จะพัฒนาตลาดทุนให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงได้ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้ภาคธุรกิจเติบโตอย่างยั่งยืนต่อไป
